

3. Коломоєць Т. О., Кремова Д. С., Колпаков В. К. Адміністративно-правове регулювання реалізації економічної функції держави та економічна функція адміністративного права: питання співвідношення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 2. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-2/44>

4. Сергій Григорович Братель. Адміністративно-правове регулювання правоохоронної сфери. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/30_11_2018/pdf/42.pdf

5. Козлов Ю. Державне управління під час переходу від планового господарства до ринкового. *Проблеми теорії та практики управління*. 1998. № 1. С. 2–5.

6. Сенченко Л. В. Адміністративно-правове регулювання демографічної політики в Україні : дисертація на здобуття наукового ступеню кандидата юридичних наук за спеціальністю – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». Київ, 2011. С. 75.

7. Моргунов О. А. Поняття та механізм адміністративно-правового регулювання публічного адміністрування сфер фізичної культури і спорту. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2019/72.pdf

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-43>

PROBLEMS OF HARMONIZING THE ELECTRONIC SIGNATURE FORMAT

ПРОБЛЕМАТИКА УЗГОДЖЕННЯ ФОРМАТУ ЕЛЕКТРОННОГО ПІДПИСУ

Chernovskyi A. O.

*Doctor of Philosophy degree holder
of higher education
State Institution «V. Mamutov Institute
of Economic and Legal Research
of the National Academy of Sciences
of Ukraine»
Kyiv, Ukraine*

Черновський А. О.

*здобувача вищої освіти ступеня
доктора філософії
Державна установа «Інститут
економіко-правових досліджень
імені В. К. Мамутова Національної
академії наук України»
м. Київ, Україна*

У контексті активної цифровізації та розвитку електронного урядування, дистанційних послуг та цифрової ідентифікації громадян

значно зросло використання електронного документообігу у таких сферах, як фінанси, судова система, державне управління тощо.

Також, каталізатором для активного використання в Україні електронного документообігу стало запровадження в 2020 році карантину та встановлення обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 та повномасштабне вторгнення росії на територію України в 2022 році.

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють порядок здійснення електронного документообігу можна визначити Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг», Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», Закон України «Про електронні комунікації», Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах», постанову Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2023 року № 798 «Про затвердження Порядку використання електронних довірчих послуг в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах та організаціях державної форми власності».

Не дивлячись на наявність досить суттєвого правового регулювання електронного документообігу, в тому числі питання визначення поняття електронного підпису, його юридичної сили та обов'язкові вимоги до електронного цифрового підпису (ЕЦП) та кваліфікованого електронного підпису (КЕП) для державних органів і юридично значущих документів, використання електронного підпису для забезпечення автентичності електронних документів, існує ряд неурегульованих процедур та процесів у взаємодії фізичних та юридичних осіб з державними органами в межах електронного документообігу в частині визначення та обрання формату електронного підпису та електронного документу.

На сайті Центрального засвідчувального органу Міністерства цифрової трансформації України (ЦЗО) розміщено інформацію щодо типів електронного підпису, які варто використовувати. Зокрема зазначено, що у стандартах Європейського інституту стандартів телекомунікацій (ETSI) визначено три формати розширеного підпису та один формат контейнера підпису, а саме:

- удосконалений (advanced) електронний підпис XML (XAdES), заснований на підписах XML;
- удосконалений (advanced) електронний підпис PDF (PAdES), заснований на підписах PDF;
- удосконалений (advanced) електронний підпис CMS (CAdES), заснований на Cryptographic Message Syntax (CMS);

– асоційований контейнер підпису (ASiC) на основі формату ZIP та який підтримує формати підпису XAdES і CAdES.

Ці формати електронного підпису мають визнаватися як українськими так і європейськими органами державного сектору [1].

Водночас при використанні ресурсу ЦЗО для підписання документу користувачу пропонується обрати формат електронного підпису ASiC-E, що встановлений за замовчуванням та має опис як «уніфікований формат електронного документообігу, який гарантує, що ваші документи прийматимуть всі держоргани» [2].

При обранні інших форматів ЦЗО пропонує обрати один з наступних форматів електронного підпису:

– PAdES, який в свою чергу має формати PAdES-B-LTA, PAdES-B-LT, PAdES-B-T та PAdES-B- B;

– CAdES, що має формати CAdES-X Long, CAdES-C, CAdES-T, CAdES-BES та виокремлений формат ASiC (ASiC-E та ASiC-S).

Одночасно, у формата CAdES наявна можливість обрати тип підпису – detached або enveloped.

Слід відзначити значну варіативність у виборі формату та типу електронного підпису, що досить часто викликає складнощі в обранні користувачем необхідного формату та типу електронного підпису для створення електронного документу.

На практиці достатньо численними є випадки надання відмови представниками органів державного сектору у прийнятті та реєстрації електронних документів, мотивуючи невідповідністю формату електронного документу, який не може бути прийнятий та верифікований у зв'язку із відсутністю у такого органу державного сектору технічної можливості для обробки отриманого електронного документу з відповідним електронним підписом.

Однак, зустрічаються випадки, коли орган державного сектору самостійно визначає вимоги до електронних документів, що надсилаються на його адресу, обмежуючи такий документ лише певним форматом та типом.

Вирішення наведених недоліків можливе за рахунок впровадження єдиних стандартів та вимог до форматів електронних підписів, що використовуються при формуванні електронного документу з використанням електронного підпису. Такі стандарти мають містити вичерпний перелік форматів, їх підвидів та типів, що використовуються в електронному документообігу при взаємодії фізичних та юридичних осіб з державними органами. Зазначена уніфікація формату електронного документу з використанням електронного підпису

пришвидшить адміністративні процеси та покращить взаємодію між державними органами, бізнесом та громадянами.

Література:

1. Сайт Центрального засвідчувального органу Міністерства цифрової трансформації України, розділ Питання та відповіді, URL: <https://czo.gov.ua/faq>
2. Сайт Центрального засвідчувального органу Міністерства цифрової трансформації України, розділ Підписати документ, URL: <https://czo.gov.ua/sign>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-44>

ON THE ISSUE OF IMPLEMENTING THE PRINCIPLE OF OFFICIAL CLARIFICATION OF CIRCUMSTANCES IN THE CASE IN ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS

ДО ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ОФІЦІЙНОГО З'ЯСУВАННЯ ОБСТАВИН У СПРАВІ У ПОРЯДКУ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА

Yurkov E. O.

Judge,

*Dnipropetrovsk Circuit Administrative
Court
Dnipro, Ukraine*

Юрков Е. О.

суддя

*Дніпропетровський окружний
адміністративний суд
м. Дніпро, Україна*

Пунктом 4 частини 3 статті 2 Кодексу адміністративного судочинства України однією із (засад) принципів адміністративного судочинства визнано принцип офіційного з'ясування всіх обставин у справі, який текстуально в результаті нормотворчої діяльності віднесено в один пункт разом з принципами змагальності сторін та диспозитивність [1]. Даний принцип не закріплено на рівні положень Конституції України, оскільки положенням статті 129 Основного Закону визначено лише такі принципи, як рівності усіх учасників судового процесу перед законом і судом; забезпечення доведеності вини; змагальності сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості; підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором; забезпечення обвинуваченому права